

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCYI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

CENA PRENUMERATY:

Miesięcznie z przesyłką pocztową 3 zł. z odrośnięciem do domu 2 zł. 75 gr. Zm. granic 3 zł. 50 gr. Dla odbierających piśmie na miejscu 2 zł. 25 gr. równa francuz. Konto czekowe w Pocz. Kasie Oszczędz. Nr. 61206.

CENY OGŁOSZEŃ:

Za wiersz milimetrowy jednokolumnowy jego miejsce 21 kolumnie i w teście 12 groszy na II i III kolumnie 8 gr. na IV kolumnie 6 gr. następnie 12 gr. = fr. walor. Drobne ogłoszenia: po 100.000 ml. za wyraz. Ogłoszenia w numerach niedzielnych i świątecznych o 25 proc. drożej.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10-2 po poł. Rekwizytów nadesłanych redakcja nie zwraca.

Adres Redakcji i Administracji: CZĘSTOCHOWA, ul. PANNY MARYI Nr. 52. Telefon Nr. 50. Skrzynka pocztowa Nr. 45.

Na zasadzie uchwał Zjazdu Związku Prasy Prowincjonalnej **wszystkie Komunikaty, zapowiedzi, wszelanki instytucji prywatnych i społecznych podlegają opłacie.**

Każda nowa podwyżka taryfy obowiązuje **wszystkie już wręzione ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zażyczenia.**

Dokoła konferencji londyńskiej

W świecie politycznym francuskim i angielskim panuje wielkie podniecenie. Już konferencja p. Herriot'a z p. Mac Donaldem w Chequers dała powód do licznych nieporozumień, sprostowań i zapytań. Okazało się, że oświadczenie francuskie i angielskie nie pokrywały się zupełnie. Wywołało to oczywiście dyskusję i ferment. Oliwy do ognia dołają nieporozumienia w sprawie zaproszeń na konferencję londyńską. Premier francuski oczekiwał zaproszenia, którego nie otrzymał. Na odwrót rząd angielski zaproszenia nie wysłał, uważając Francję jako współgospodarza konferencji. Jest to oczywiście różnica, albowiem rola gospodarza nie pozwala na łatwe wycofanie się i wiążę. Sprawa ta tembardziej wzbudziła we Francji niepokój, iż do zaproszeń angielskich dołączono rodzaj programu przesadzającego cały szereg kwestii. Przedewszystkiem wrazenie wywołały zamiary angielskie, dotyczące odsunięcia komisji odszkodowań. Według nich nie komisja odszkodowań ma decydować o tem, czy Niemcy nie dotrzymają nowego układu, ale organ nowy, niezależny od komisji odszkodowań. Postanowienie to naruszyłoby oczywiście po ważne Traktat Wersalski, a przede-wszystkiem mogłoby uczynić iluzorycznym przyrzeczenie Anglii stanięcia po stronie Francji w razie naruszenia zobowiązanej przez Niemcy, dane Herriotowi w Chequers. Wszystko bowiem zależałoby od tego, czyby się owe naruszenie stwierdziło.

Opozycja zaatakowała wobec tego p. Herriot'a bardzo ostro. Nastąpiły narady komisji i zebrania rady ministrów, których rezultatem było wysłanie noty do Londynu, stwierdzającej, że oświadczenie angielskie uwagi nie obowiązuje zgola rzadu francuskiego. Jedną z przyczyn zamieszanie jest tak wielkie, iż jak donoszą ostatnie telegramy, mówi się nawet o przesunięciu terminu konferencji.

Jedno nie ulega wątpliwości: Albo w Anglii nadużyto dobrej wiary Herriot'a, albo też nie był on dość ostrożnym i przewidującym. Pogodny horyzont współpracy francusko-angielskiej zachmurzył się w każdym razie dość znacznie.

Charakterystycznym jest, że lewica francuska fakt ten usiłuje wyzyskać dla ataku na różne niewygodne sobie osoby, przypisując im szerzenie fałszywych wiadomości. Akcja w kierunku wydobycia znowu z mroku rozmaitych wielkości, zaczęła się już od początku rządów Herriot'a. Zamierza się powołać z powrotem do wojska, a nawet nadać tytuł marszałka radykalno-lewicowemu generałowi Sarrail, jednemu z dwóch francuskich generałów-pacyfistów. Pisma niemieckie przebakiwały nawet z nietajoną radością, iż może zostanie on ministrem wojny — p. gen. Nollet. Poza tem lewicowa prasa francuska domaga się gwałtownie akcji oczyszczenia w rozmaitych ministeriach.

Jednakże ogólny sentyment francuski, zdaje się, idzie w innym kierunku. Wybór byłego ministra wojny Maginot'a na prezesa komisji wojskowej jest objawem bardzo złamaniem. Rząd Herriot'a odpowiedział na to zamianowaniem jego kontrkandydata socjalisty Pawła Boncour na przewodniczącego specjalnej komisji studji dla obrony na

NAWOZY SZTUCZNE w ładunkach wagonowych i detalicznie MASZYNY ROLNICZE

POLECA
**DOM PRZEMYSŁOWO-HANDLOWY
ZDZISŁAW RYLSKI Sp. Akc.**
Częstochowa, ul. Kościuszki 49, tel. 1-86.
ZADAJCIE OFERT—INFORMACJI
Stała WYSTAWA WZORÓW w pawilonie firmy w parku Staszycy.

Polecamy

Każdą ilość sztucznych nawozów
wprost z fabryk górnośląskich.

Zakup i sprzedaż wszelkiego rodzaju ziemiopłodów

Posiadamy stałe na składzie i sprzedajemy

ospe, mąkę i węgiel

Warunki spłat bardzo dogodne.

Bank Rolniczy KAROL SWOBODA w Kościanie.
Oddział w Częstochowie

ul. Gen. Dąbrowskiego L. 6 Tel. 16. Składy przy ul. Handlowej L. 4.

rodowej.

Widocznie więc lewica francuska będzie się próbowała przeciwstawić objawom, wskazującym na niedowierzanie wobec tej rządów. Jak dotychczas jednak przebieg praw politycznych stwarza raczej materiał dla wzmożonej czujności opinii francuskiej, bardzo czujnej na niedostateczną obronę interesu narodowego. Doktryny lewicowe, reklamowały jako jedyny środek uspokojenia Europy, w praktycznym zastosowaniu interes ten zdaje się narażać na niebezpieczeństwo.

Trudno dzisiaj przesądzać, jak się ostatecznie sprawy rozwiją. W każdym bądź razie opinia francuska została bardzo nie mile zbudzona z sugestji zaufania, szerzonej usilnie przez koła lewicowe. Wobec tego należy liczyć z tem, że objawy ostrożności wobec rządów lewicy, których nie brak było i dotychczas, pomnożą się. Francja jest krajem bardzo trzeźwym i dla hasła pacyfizmu napewno nie poświęci ani swego bezpieczeństwa, ani jakiegokolwiek innego pozytywnego interesu. (jd.)

Burzliwe posiedzenie Sejmu

Obrazy nad ustawami kresowemi Awantury mniejszości narodowych — Bójka Pryłuckiego z pos. Manteryssem i Dobiją — Przyjęcie wszystkich trzech ustaw językowych

Warszawa. Wczorajsze posiedzenie Sejmu rozpoczęło się o godz. 10.30 przed południem. Na porządku dziennym znajdowały się projekty ustaw o używaniu języków mniejszości narodowych, w administracji, szkolnictwie i sądownictwie.

Na początku posiedzenia Izba przyjęła projekt ustawy o sposobie zapłaćcenia podatku majątkowego przez właścicieli ordynacji w drodze częściowej sprzedaży majątków. Przy głosowaniu w trzecim czytaniu nad tą ustawą przyjęto poprawkę, aby przy sprzedaży majątków tych uwzględniano ludność bezrolną i małorolną zgodnie z ustawą o reformie rolnej.

Następnie przystąpiono do ustaw językowych.

Marszałek Rataj zaproponował, aby wszystkie trzy ustawy, wiążące się z całą, traktować razem. Referencje zło za sprawozdania, a na podstawie tych sprawozdań będzie przeprowadzona dyskusja ogólna. Dyskusja szczegółowa toczyć się będzie nad każdą z tych ustaw oddzielnie. Propozycje marszałka Izba przyjęła, wobec czego pierwszy zabrał głos pos. Thugutt, jako

sprawozdawca ustawy o używaniu języka w administracji państwowej i samorządowej. Następnie zabrał głos dr. Kiernik, jako referent ustawy o językach w sądownictwie, wreszcie dr. Grabski, jako referent ustawy, dotyczącej w szkolnictwie. — Wszystkie trzy przemówienia rzeczowe, spokojnie ujmujące zagadnienia z punktu ogólnopaństwowego wysłuchała Izba w skupieniu. W pewnych tylko momentach z ław posłów mniejszości narodowych stychały było okrzyki i protesty, którym z polskiej części Izby odpowiadały gromkie oklaski. Natomiast posłowie ukraińscy i białoruscy po każdym przemówieniu usiłowali urządzić próby obstrukcji technicznej przez bicie w pulpity i siedzenia. Marsz. Rataj energicznie przeciwko temu wystąpił — oświadczając, że posłom mniejszości narodowych przysługuje prawo parlamentarnego zwalczania projektów, znajdujących się na porządku dziennym, obra dy jednak nad projektami odbywać się muszą w spokoju i z powagą, jakich chwila wymaga. Ostra i stanowcza admonycja marsz. Rataja wywarła należyte skutki. Ukraińcy i Białorusini,

czując się dziwnie osamotnieni w Izbie po kilku minutach awanturowania się uspakajają się.

Kiedy marszałek Sejmu oznajmił przyjęcie wniosku, poseł Pryłucki, żydowski ludowiec (nie należący do Koła żyd.) powstał i krzyknął pod adresem marszałka z wyolimpiętą pięścią: „To jest łajdactwo“ i począł z ławy ministerjalnej, na której siedział (co on tam robił? Red.) szybko uchodzić. Po osiągnięciu pierwszych ław Izby poseł Pryłucki zwrócił się jeszcze raz w stronę marszałka Rataja i ponownie krzyknął: „To jest łajdactwo.“

W Izbie powstaje nieopisane wzburzenie.

Cała Izba powstaje przeciwko posłowi Pryłuckiemu, a marszałek wśród nie opisanego hałasu wyklucza go z trzech posiedzeń. Pryłucki ucieka poprostu z sali.

W tej chwili ze skrajnej prawicy odrywają się posłowie Manterys i Dobija (ZLN.), którzy towarzyszą Pryłuckiemu przez połowę długości sali, aż do szklanych drzwi. Z chwilą kiedy Pryłucki znalazł się przed drzwiami zwrócił się ponownie i znów wyciągając pięść krzyknął do marszałka: „Duren“ i skoczył za drzwi.

Za drzwiami znaleźli się posłowie Manterys i Dobija. Kiedy Pryłucki ich zobaczył krzyknął do posła Dobija: „Ty chamie.“ Wówczas poseł Dobija skoczył ku Pryłuckiemu i uderzył go w twarz. Poseł Pryłucki jednakże powrócił na salę i tam rzucił się na posła Dobija. W tej chwili przerwano posiedzenie.

Posłowie rzucili się ku kurytarzowi. Posłowie Pryłuckiemu natychmiast przy szli z pomocą Ukraińcy i Białorusini, którzy zaczęli przeciwko posłom polskim rzucać okrzyki w języku rosyjskim. Tymczasem marszałek zażądał dokładnego sprawozdania z przebiegu posiedzenia i zaraz potem podjął obrady oświadczać, że główne zajęcie godnie ubolewania, miało miejsce poza salą, ponieważ jednakże bójka przeniosła się na salę i chociaż w sali uderzającym był poseł Pryłucki, a uderzonym poseł Dobija, to ze względu na to, że poseł Dobija wywołał poprzednio awanturę, marszałek wyklucza posła Dobija na trzy posiedzenia. Ale oto na kurytarzu poseł Pryłucki uderzył posła Manterysa, który go znów dwukrotnie wypoliczkował.

Tymczasem Izba przystąpiła do głosowania.

Głosować miano w myśl zapowiedzi marszałka nad każdym projektem ustawy z osobną, w ten sposób, iż nad każdym pierwszym artykułem ustawy marszałek miał zarządzać głosowanie z tą zapowiedzią, że gdyby artykuł pierwszy ustawy został odrzucony, to tem samym cała ustawa zostaje odrzuconą. Przy ustaleniu tego rodzaju postępowania w sprawie głosowania wybuch między marszałkiem, a P. P. S. i mniejszościami ostry zatarg.

P. P. S. i mniejszości narodowe domagały się, żeby marszałek przed głosowaniem nad artykułem pierwszym danej ustawy zarządził głosowanie specjalne nad wnioskami mniejszości narodowych, domagających się odrzucenia wszystkich artykułów. Marszałek ostro występuje przeciwko temu i oświadcza, że nie dopuści do tego, żeby toczyła się dyskusja nad przesądzonym regulaminem. Izba też przystępuje do głosowania w myśl propozycji marszałka. Artykuł I projektu ustawy o języku państwowym i języku urzędowania państwowych władz administracyj-

